

25 Νοεμβρίου, 1992

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΝΙΚΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ,

Εφεσείων,

v.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ,

Εφεσίβλητου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7892).

Αμέλεια — Τροχαίο ατύχημα — Συντρέχουσα αμέλεια — Αυτοκίνητο, ακολουθούμενο από μοτοσυκλέττα, που σταμάτησε στην αριστερή πλευρά του δρόμου, αφού έδωσε το σχετικό σήμα και αφού ο οδηγός είχε ελέγξει τον δρόμο πίσω του, συγκρούστηκε από την μοτοσυκλέττα ταυτόχρονα με το σταμάτημα — Κρίθηκε ότι ο οδηγός του αυτοκινήτου ήταν συνυπεύθυνος κατά 1/3 για το ατύχημα — Το εύρημα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι αποκλειστική ευθύνη βάρυνε το μοτοσυκλετιστή παραμερίσθηκε.

Στις 14.7.82, ο εφεσίβλητος οδηγούσε το αυτοκίνητο με αριθμό ΖΚΕ97 στην λεωφόρο Αποστόλου Παύλου στην Πάφο με κατεύθυνση την Κ. Πάφο, ακολουθούμενος από το εφεσείοντα, που οδηγούσε την μοτοσυκλέττα με αριθμό ΝF441. Αφού πέρασε μία στροφή του δρόμου αποφάσισε να σταματήσει στην αριστερή του πλευρά και προς τούτο έλεγξε μία φορά προς τα πίσω, ενώ βρισκόταν σε απόσταση 20 μέτρων περίπου από την στροφή και έδωσε το σχετικό σήμα ότι θα σταματούσε. Αφού διάνυσε απόσταση 20 περίπου μέτρων, σταμάτησε στην αριστερή πλευρά απότομα αμέσως κτυπήθηκε στη πίσω δεξιά γωνία από την μοτοσυκλέττα του εφεσείοντα. Με βάση τα γεγονότα αυτά το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάσισε ότι αποκλειστική ευθύνη για το δυστύχημα είχε ο εφεσείων.

Αποφασίσθηκε ότι:

Ενόψει των γεγονότων ότι: (i) ο εφεσίβλητος, πριν σταματήσει, είχε ελέγξει το δρόμο πίσω του μόνο μία φορά όταν η ορατότητα ήταν 20 μόνο μέτρα από την στροφή, που μόλις είχε περάσει, χωρίς να προσέξει την μοτοσυκλέττα του εφεσείοντα, (ii) ο εφεσίβλητος είχε διανύσει άλλα 20 περίπου μέτρα πριν σταματήσει χωρίς να ξανακοιτάξει πίσω του, και (iii) το σταμάτημα του αυτοκινήτου και η σύγκρουση της μοτοσυκλέττας πάνω σ' αυτό είχαν γίνει ταυτόχρονα, το μόνο εύλογο συμπέρασμα που ήταν δυνατό να εξαχθεί, ήταν ότι ο εφεσίβλητος είχε σταματήσει το αυτοκίνητο

του όταν ο εφεσείων ήταν πολύ κοντά του και θα έπρεπε, ως εκ τούτου, να τον είχε προσέξει αν είχε ξαναελέγξει τον δρόμο πίσω του προτού πραγματοποιήσει την πρόθεση του να σταματήσει, προκαλώντας έτσι εμπόδιο στην πορεία της μοτοσυκλέτας. Η παράλειψη αυτή ισοδυναμούσε, υπό τις περιστάσεις, με αμέλεια, η δε ευθύνη έπρεπε να καταμερισθεί κατά το 1/3 στον εφεσίβλητο και κατά τα 2/3 στον εφεσείοντα.

Η έφεση επιτράπηκε με έξοδα.

Υπόθεση που αναφέρθηκε:

Meletiou v. Lewis (1969) 1 C.L.R. 558

Έφεση.

Έφεση από τον ενάγοντα κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, (Κρονίδης, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 25 Απριλίου, 1989 (Αρ. Αγωγής 719/86) με την οποία απορρίφθηκε η απαίτηση του εφεσείοντα - ενάγοντα εναντίον του εφεσίβλητου, για αποζημιώσεις για σωματικές βλάβες και ζημιές που υπέστη ο εφεσείων - ενάγων σε τροχαίο ατύχημα.

Ε. Κορακίδης, για τον εφεσείοντα.

Α. Δημητριάδης, για τον εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Ι. Πογιατζής,

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ: Η έφεση αυτή στρέφεται εναντίον της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, ημερομηνίας 25/4/1989, με την οποία απορρίφθηκε η απαίτηση του εφεσείοντα στην αγωγή αρ.719/86 εναντίον του εφεσίβλητου, για αποζημιώσεις για σωματικές βλάβες και ζημιές που υπέστη ο εφεσείων σε τροχαίο ατύχημα που οφειλόταν, σύμφωνα με τον εφεσείοντα, στην αμέλεια του εφεσίβλητου.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάσισε ότι ο εφεσείων

ήταν ο αποκλειστικός υπαίτιος του επίδικου τροχαίου ατυχήματος και απέρριψε την απαίτησή του για τον αποκλειστικό αυτό λόγο, αφού πρώτα καθόρισε, σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική, το ύψος των ειδικών και γενικών αποζημιώσεων στο συνολικό ποσό των £3.666, πάνω στην υποθετική βάση της πλήρους ευθύνης του εφεσίβλητου. Ο καθορισμός αυτός των αποζημιώσεων έχει επίσης εφεσίβληθεί, αλλ' η έφεση επί του προκειμένου αποσύρθηκε στη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας. Με την ίδια απόφασή του το πρωτόδικο Δικαστήριο αποδέχτηκε την ανταπαίτηση του εφεσίβλητου και επεδίκασε σ' αυτόν το συμφωνηθέν ποσό της ζημιάς του, ανερχόμενο σε £50.

Μοναδικό αντικείμενο της έφεσης είναι το συμπέρασμα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι δεν αποδείχτηκε ότι ο εφεσίβλητος επέδειξε οποιαδήποτε αμέλεια και ότι αποκλειστικός υπαίτιος του ατυχήματος ήταν ο εφεσείων.

Τα πρωτογενή γεγονότα που περιβάλλουν την επίδικη οδική σύγκρουση δεν είναι υπό αμφισβήτηση. Η μόνη εκδοχή ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου ήταν εκείνη του εφεσίβλητου. Ο εφεσείων τραυματίστηκε σοβαρά και μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο πριν την άφιξη της αστυνομίας στον τόπο του δυστυχήματος, δεν ήταν δε σε θέση να δώσει οποιαδήποτε εξήγηση κατά την ακρόαση της αγωγής του, αναφορικά με τις συνθήκες του ατυχήματος. Υπήρξε, βέβαια, και η μαρτυρία του αστυνομικού εξεταστή του ατυχήματος, ο οποίος κατέθεσε ως τεκμήριο τοπογραφικό σχεδιάγραμμα και επεξήγησε όλα όσα είχε σημειώσει πάνω σ' αυτό. Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποδέχτηκε ως αξιόπιστη τη μαρτυρία του εφεσίβλητου και του αστυνομικού εξεταστή και με βάση τη μαρτυρία αυτή στο σύνολό της, έκαμε τα ευρήματά του τα οποία περιγράφει ως εξής στη σ.5 της εκκαλούμενης απόφασής του:

"Ο εναγόμενος οδηγούσε το αυτοκίνητό του με αρ. εγγραφής ZKE97 με ταχύτητα 25-30 μ.α.ω. στην οδό Απ. Παύλου στην Πάφο. Μόλις επέρασε την καμπή του δρόμου πρόσεξε ένα φίλο του που περπατούσε στην άκρη της ασφάλτου. Απεφάσισε να σταματήσει για να

τον παραλάβει. Έδωσε αμέσως σήμα με τον φωτεινό σηματοδότη ότι εσοκίτευε να σταματήσει και εκοίταξε από το καθρεφτάκι του αυτοκινήτου του εάν υπήρχαν οχήματα που τον ακολουθούσαν. Είχε ορατότητα προς τα όπισθεν τουλάχιστο 20 μέτρα μέχρι την καμπή που μόλις είχε προσπεράσει. Δεν επρόσεξε κανένα όχημα να τον ακολουθεί. Ηλάττωσε ταχύτητα, προσπέρασε τον πεζό περί τα δέκα μέτρα και σταμάτησε. Αμέσως μόλις σταμάτησε, άκουσε κτύπημα στο πίσω μέρος του αυτοκινήτου του. Κατέβηκε από το αυτοκίνητό του και είδε τη μοτοσυκλέττα και τον οδηγόν της στην άσφαλο."

Στα αδιαμφισβήτα γεγονότα περιλαμβάνονται και τα εξής: Το δυστύχημα έγινε στη Λεωφόρο Αποστόλου Παύλου που οδηγεί από την Πάφο στην Κάτω Πάφο. Πλησίον του σημείου συγκρούσεως η Λεωφόρος είναι κατηφορική και το πλάτος της είναι 31 πόδια. Ο εφεσίβλητος οδηγούσε το αυτοκίνητο αρ. ΖΚΕ97 με κατεύθυνση την Κάτω Πάφο ακολουθούμενος από τον εφεσείοντα που οδηγούσε τη μοτοσυκλέττα αρ. ΝΦ441. Το αυτοκίνητο έχει μήκος 13 πόδια και πλάτος 5 πόδια. Η μοτοσυκλέττα κτύπησε πάνω στην πίσω δεξιά γωνιά του αυτοκινήτου, σε σημείο 11 πόδια από την αριστερή άκρη της ασφάλτου, και ακολούθως στο μέσο της δεξιάς πλευράς του αυτοκινήτου. Το δυστύχημα συνέβη στις 14/7/1982 στις 5.15 μ.μ. και η επιφάνεια της ασφάλτου ήταν καλή και ξηρή. Η σύγκρουση έγινε σε απόσταση 40 περίπου μέτρων μετά που τα δυο οχήματα είχαν περάσει στροφή του δρόμου που εμποδίζει την ορατότητα. Η μοτοσυκλέττα του εφεσείοντα κτύπησε στο αυτοκίνητο του εφεσίβλητου αμέσως μετά που σταμάτησε και αφού πέρασαν μερικά δέκατα του δευτερολέπτου μόνο.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αναφέρθηκε στα καθήκοντα του οδηγού που ακολουθεί άλλα οχήματα. Αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων αυθεντιών, και στην υπόθεση *Anastasios Meletiou v A. Lewis* (1969) 1 C.L.R. 558, και κατέληξε ως εξής:

"Έχοντας υπόψη την πιό πάνω νομική θέση επί του θέματος καθώς και τα ευρήματα μου όπως τα ανέφερα

προηγούμενα βρίσκω ότι ο ενάγοντας δεν απέσεισε το βάρος της απόδειξης που είχε. Δεν έχει αποδείξει καμιά λεπτομέρεια αμελείας όπως αναφέρονται στην παράγραφο 4 της Έκθεσης Απαιτήσης του.

Ο εναγόμενος αποφασίζοντας να σταματήσει έλαβε όλα εκείνα τα μέτρα για την ασφάλεια των άλλων οδηγών. Δηλαδή έδωσε το κατάλληλο σήμα βεβαιώθηκε ότι δεν υπήρχε όχημα να τον ακολουθεί και ελάττωσε ταχύτητα και σιγά-σιγά εσταμάτησε στην αριστερή πλευρά του δρόμου αφήνοντας δεξιά του 20 πόδια από το πλάτος της ασφάλτου.

Κατά συνέπεια καμιά αμέλεια δεν βαρύνει τον εναγόμενο στην παρούσα υπόθεση. Αποκλειστικός υπεύθυνος του δυστυχήματος υπήρξε ο ενάγοντας ο οποίος προφανώς δεν επέδειξε την πρέπουσα φροντίδα ούτε είχε καλή κατόπτευση του δρόμου."

Ο ευπαιδευτος δικηγόρος του εφεσείοντα δεν ισχυρίστηκε ότι ο πελάτης του δεν υπέχει ευθύνη για την επίδικη σύγκρουση. Ισχυρίζεται, όμως, ότι ο εφεσίβλητος είναι εκείνος που πρωτίστως ευθύνεται για τη σύγκρουση και ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο έπρεπε να έχει προβεί σε καταμερισμό της ευθύνης κατά 2/3 στον εφεσίβλητο και κατά 1/3 στον εφεσείοντά. Προς υποστήριξη του ισχυρισμού του προέβη σε σειρά εισηγήσεων οι οποίες, στη μεγάλη πλειοψηφία τους, είναι ολότελα ανυπόστατες και δεν υποστηρίζονται από το σύνολο της μαρτυρίας που ήταν ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Θα αναφερθούμε σε μια μόνο από τις εισηγήσεις του, την οποία κρίνουμε ως δικαιολογημένη. Η εισήγησή του αυτή αφορά το συμπέρασμα το οποίο το πρωτόδικο Δικαστήριο όφειλε αναπόφευκτα να είχε εξάξει από τα ακόλουθα γεγονότα:- (α) Ο εφεσίβλητος, πριν σταματήσει, είχε ελέγξει το δρόμο πίσω του όταν η ορατότητά του ήταν 20 μόνο μέτρα λόγω της στροφής που είχε μόλις περάσει, χωρίς να προσέξει τη μοτοσυκλέττα του εφεσείοντα. (β) Ο εφεσίβλητος προχώρησε άλλα 20 περίπου μέτρα πριν σταματήσει, χωρίς να ξανακοιτάξει πίσω του ώστε να βεβαιωθεί ότι το σήμα που

έκαμε με το δείκτη του αυτοκινήτου του έγινε αντιληπτό από όσους τον ακολουθούσαν, και (γ) το σταμάτημα του αυτοκινήτου και η σύγκρουση της μοτοσυκλέτας πάνω σ'αυτό έγιναν ταυτόχρονα.

Πιστεύουμε ότι το μόνο εύλογο συμπέρασμα που δυνατό να εξαχθεί από τα πιο πάνω γεγονότα είναι ότι ο εφεσίβλητος σταμάτησε το αυτοκίνητο του όταν ο εφεσείων ήταν πολύ κοντά του και θα έπρεπε, ως εκ τούτου, να τον είχε προσέξει αν, λαμβανομένης υπόψη της πολύ περιορισμένης ορατότητάς του όταν για μονδική φορά ήλεγξε το δρόμο πίσω του, προέβαινε σε δεύτερο έλεγχο του δρόμου πριν πραγματοποιήσει την πρόθεση του να σταματήσει προκαλώντας έτσι εμπόδιο στην πορεία της μοτοσυκλέτας. Η παράλειψη του εφεσίβλητου να προβεί, υπό τας περιστάσεις, σε περαιτέρω έλεγχο του δρόμου πίσω του πριν σταματήσει στο σημείο που σταμάτησε το αυτοκίνητό του, του στέρησε τη δυνατότητα να βεβαιωθεί, ως όφειλε, ότι η πραγματοποίηση της πρόθεσής του να σταματήσει δεν θα έθετε σε κίνδυνο άλλα οχήματα ή πρόσωπα που τον ακολουθούσαν, την παρουσία των οποίων όφειλε να είχε επισημάνει.

Έχει επανειλημμένα λεχθεί ότι το Εφετείο βρίσκεται στην ίδια καλή θέση με το πρωτόδικο Δικαστήριο και έχει τις ίδιες δυνατότητες με αυτό να προβεί στα ορθά συμπεράσματα με βάση τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά στην κάθε υπόθεση.

Με βάση τα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υπόθεσης, καταλήγουμε ότι ο εφεσίβλητος επέδειξε αμέλεια για τους λόγους που έχουμε ήδη εκθέσει και ότι συνδέει με τη δική του αμέλεια στην πρόκληση της επίδικης σύγκρουσης. Θεωρούμε δε ως λογικό και δίκαιο τον καταμερισμό της ευθύνης κατά το ένα τρίτο στον εφεσίβλητο και κατά τα δύο τρίτα στον εφεσείοντα.

Με βάση τον ως άνω καταμερισμό της ευθύνης και το ύψος των αποζημιώσεων, όπως έχουν καθοριστεί από το

πρωτόδικο Δικαστήριο, εκδίδουμε απόφαση υπέρ του εφεσείοντα και εναντίον του εφεσίβλητου για ποσό £1.222 με τόκο προς 6% ετησίως από 22/4/1986, ημέρα καταχωρήσεως της αγωγής, μέχρι εξοφλήσεως και με έξοδα που θα υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή, εκτός αν συμφωνηθούν από τους διάδικους εντός 15 ημερών από σήμερα. Επιδικάζονται επίσης τα έξοδα της παρούσας έφεσης εναντίον του εφεσίβλητου και προς όφελος του εφεσείοντα, που θα υπολογιστούν όπως και τα έξοδα της πρωτόδικης διαδικασίας. Αναφορικά με την Ανταπαίτηση, η πρωτόδικη απόφαση ακυρώνεται και εκδίδεται νέα απόφαση υπέρ του εφεσίβλητου και εναντίον του εφεσείοντα για ποσό £33,35 σεντ με νόμιμο τόκο από 25/4/1989 μέχρι εξοφλήσεως και χωρίς περαιτέρω διαταγή ως προς τα έξοδα.

Η έφεση επιτρέπεται με έξοδα.